

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

**ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
МВС УКРАЇНИ:
освітні традиції, перевірені часом**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
28 квітня 2021 року

Маріуполь – 2021

Рекомендовано до друку

*Вченою радою Донецького юридичного інституту МВС України
(протокол № 10 від 31 березня 2021 року)*

НАУКОВИЙ РЕДАКТОР

Сергій ВІТВИЦЬКИЙ – ректор Донецького юридичного інституту МВС України, доктор юридичних наук, професор

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

голова редакційної колегії

Егор НАЗИМКО – перший проректор Донецького юридичного інституту МВС України, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

заступники голови редакційної колегії:

Ольга МЕРДОВА – завідувачка кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2 Донецького юридичного інституту МВС України, кандидатка юридичних наук, доцентка

Андрій ЧЕРВІНЧУК – т.в.о. начальника відділу організації наукової роботи Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

члени редакційної колегії:

Анастасія ФІЛІПЕНКО – доцентка кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2 Донецького юридичного інституту МВС України, кандидатка юридичних наук, доцентка;

Юлія МИНИК – наукова співробітниця відділу організації наукової роботи Донецького юридичного інституту МВС України, кандидатка юридичних наук

Донецький юридичний інститут МВС України: освітні традиції, перевірені часом: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 28 квітня 2021 року). Донецький юридичний інститут МВС України. К.: ТОВ «Компанія ВАЙТЕ», 2021. 442 с.

У збірнику представлено тези доповідей, які були оприлюднені під час роботи Міжнародної науково-практичної конференції «Донецький юридичний інститут МВС України: освітні традиції, перевірені часом», що відбувалася в Донецькому юридичному інституті МВС України (м. Маріуполь) 28 квітня 2021 року.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників закладів освіти й наукових установ, студентів, курсантів, аспірантів та докторантів юридичного напрямку, практичних працівників і широкий читацький загал.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережено орфографію, пунктуацію та стилістику, які були запропоновані авторами матеріалів, поданих до публікації.

Відповідальність за достовірність та якість наданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи закладів вищої освіти і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Донецький юридичний інститут

© МВС України, 2021

Матеріали видано за підтримки Консультативної місії ЄС в Україні. Матеріали надруковані методом прямого відтворення тексту, наданого авторами, які несуть відповідальність за його достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел та посилання на них. У цій публікації висловлено виключно погляди авторів. Вони не обов'язково збігаються з офіційною позицією КМЕС в Україні.

Список використаної літератури

1. Gender in the time of COVID-19: Evaluating national leadership and COVID-19 fatalities. PLoS ONE December 31, 2020. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0244531>
2. Gender differences in COVID-19 attitudes and behavior: Panel evidence from eight countries. PNAS November 3, 2020 . URL: <https://doi.org/10.1073/pnas.2012520117>.
3. COVID-19: Only one in eight countries worldwide have measures in place to protect women against social and economic impacts, new data shows. September 28, 2020. URL: <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2020/9/press-release-launch-of-covid-19-global-gender-response-tracker>
4. COVID-19 measures lead to further injustice against the LGBTQ+ community in Latin America. FairTrialsAdmin - June 30, 2020. URL: <https://www.fairtrials.org/news/covid-19-measures-lead-further-injustice-against-lgbtq-community-latin-america>
5. Включить секс-працівників в програми допомоги з реагування на COVID-19. 11 Сеп 2020. URL: <https://legalifeukraine.com/uk/news-uk/vklyuchyt-seks-praczivnykiv-v-programy-dopomogy-z-reaguvannya-na-covid-19-8712/>

ДО ПИТАННЯ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА»

Мердов Станіслав Павлович

*старший викладач кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки
Донецького юридичного інституту МВС України,
майстер спорту України з боксу*

Підготовка висококваліфікованих фахівців для Національної поліції України на сьогоднішній день є головною місією закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Невід'ємною складовою такої підготовки є фізична підготовка, яка є «комплексом заходів, спрямованих на формування та вдосконалення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей та здібностей поліцейського з урахуванням особливостей його професійної діяльності» [1]. Нормативно закріплено, що умови організації та проведення занять з фізичної підготовки перемінного складу (курсантів, слухачів) передбачені навчальними планами та програмами їх навчання [1].

У закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання вона забезпечується такими заходами: проведення ранкової фізичної зарядки, викладання навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка», залучення здобувачів та здобувачок до занять у спортивних секціях, організація спортивно-масової роботи тощо.

Головним серед названих заходів, на нашу думку, безсумнівно є викладання навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка», оскільки цей захід реалізується в обов'язковому порядку протягом всього періоду навчання для всіх здобувачів та здобувачок вищої освіти, що прямо передбачено навчальними планами.

Спеціальна фізична підготовка є навчальною дисципліною професійно-практичного спрямування, метою якої є формування у здобувачів та здобувачок вищої освіти теоретичних і практичних знань, умінь і навичок практичної діяльності, інших компетентностей для реалізації завдань Національної поліції України з високим рівнем всебічної фізичної підготовленості, здатних ефективно вирішувати оперативно-службові завдання, стійко переносити нервово-психологічні та фізичні навантаження без зниження професійної працездатності, при цьому досконало володіючи прийомами фізичного впливу та навичками самозахисту.

У процесі викладання зазначеної навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню здобувачами та здобувачками вищої освіти як загальними, так і спеціальними (фаховими) компетентностями, та досягненню ними результатів навчання, визначених відповідними стандартами вищої освіти та конкретизованими в освітніх програмах закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських (далі - ЗВО).

Наголосимо, що за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» в стандарті вищої освіти відбулася уніфікація змісту компетентностей та програмних результатів для освітньої компоненти «Спеціальна фізична підготовка», які було конкретизовано у розробленій Департаментом персоналу Міністерства внутрішніх справ України Типовій освітньо-професійній програмі «Правоохоронна діяльність (поліцейські)», що стосується спеціальності 081 «Право», то на жаль така уніфікація на рівні стандарту відсутня, проте її було враховано на рівні відповідної Типової освітньо-професійній програмі «Право (поліцейські)».

Крім того, Департаментом персоналу Міністерства внутрішніх справ України було розроблено та затверджено Типові навчальні плани підготовки здобувачів та здобувачок вищої освіти першого (бакалаврського)

рівня освіти за зазначеними спеціальностями, які передбачають уніфіковані вимоги щодо об'єму навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка». Так, для спеціальності 081 «Право» передбачено її вивчення в об'ємі 11 кредитів ЄКТС, для спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» - 7 кредитів ЄКТС.

Безумовно, такі зрушення в частині стандартизації викладання навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» є позитивними, адже дозволяють виробити єдині підходи до її організації у всіх закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Цілком погоджуємося з позицією Н.В. Дупак про те, що стандартизація ні в якому разі не знищує творчий початок у будь-якій цілеспрямованій діяльності, вона не зводиться до твердого регламентування й алгоритмізації усього. Стандартизація виступає лише як засіб організації діяльності. Загалом, стандартизація спрямована на досягнення належного рівня якості в будь-якій сфері людської діяльності» [1, с. 53].

Зауважимо, що змістовна складова викладання навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» формується ЗВО самостійно профільними кафедрами, враховуючи принцип автономності закладів освіти.

Аналіз програм [3-6; 8-10] та робочих програм навчальної дисципліни [7, 8] «Спеціальна фізична підготовка» ЗВО засвідчив про відсутність єдиного стандартизованого підходу до викладання зазначеної освітньої компоненти, поряд із закріпленим у чинному законодавстві стандартизованим підходом щодо фізичної підготовки поліцейських, складовими якої є загальна фізична підготовка і тактика самозахисту та особистої безпеки [1]. Зазначена вимога розповсюджується і на ЗВО. Зазначимо, що у всіх проаналізованих нами робочих навчальних програмах зазначена вимога дотримана, адже змістовно вони містять теми, які стосуються обох складових фізичної підготовки.

Слід відзначити, що у зв'язку із запровадженням програми підготовки 2+1 «2 роки курсант – 1 рік слухач» значно зменшено об'єм викладання навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», що обумовило зміну її змістовного наповнення шляхом перегляду тематики навчальних занять, визначення найбільш значущих тем для майбутньої професійної діяльності.

Підтримуючи запроваджений Департаментом персоналу Міністерства внутрішніх справ підхід щодо стандартизації навчального процесу у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейським, вважаємо перспективним розгляд питання

щодо розробки та запровадження у навчальний процес єдиних стандартів викладання навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка». Така діяльність можлива через створення із представників профільних кафедр ЗВО робочої групи, яка б узагальнюючи існуючі напрацювання, нормативно визначені вимоги, здійснила проєктування стандартизованої робочої програми навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка», яка б визначила мету та заплановані програмні результати навчання, тематику навчальних занять, обсяг і зміст самостійної підготовки, форми і методи процесу навчання, контрольні заходи.

Список використаної літератури

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: наказ МВС України від 26 січня 2016 року № 50. *Офіційний вісник України*. 2016. № 22. Ст. 861.
2. Дупак Н.В. Стандартизація в галузі освіти як комплексна проблема. *Вісник Житомирського державного університету*. 2010. Випуск 52. С. 53-57.
3. Програма навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» для підготовки фахівців ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Право» (081) галузі знань «Право» (08) / Офіційний сайт Національного університету внутрішніх справ. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/sfp/nr_sfp_p1_24102019.pdf (дата звернення: 20.03.2021).
4. Програма навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» для підготовки фахівців ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» (262) галузі знань «Цивільна безпека» (26) / Офіційний сайт Національного університету внутрішніх справ. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/sfp/nr_sfp_pd_24102019.pdf (дата звернення: 20.03.2021).
5. Програма навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» вибіркового компонента освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 081 Право (поліцейські – для підрозділів НПУ слідства, оперативно-розшукової діяльності, протидії кіберзлочинності) / Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ. URL: <http://lib.univd.edu.ua/?controller=service&action=downloadRep&id=103213> (дата звернення: 20.03.2021).
6. Програма навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» вибіркового компонента освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 262 Правоохоронна діяльність (поліцейські – для підрозділів превентивної діяльності НПУ; кінологічні підрозділи НПУ; підрозділи ювенальної превенції НПУ) / Офіційний сайт Харківського

національного університету внутрішніх справ. URL: <http://lib.univd.edu.ua/?controller=service&action=downloadRep&id=103214> (дата звернення: 20.03.2021).

7. Навчальні методичні матеріали Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Кафедра спеціальної фізичної підготовки / Офіційний сайт Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://dduvs.in.ua/biblioteka/biblioteka-studenta-dduvs/navchalni-metodichni-materiali/> (дата звернення: 20.03.2021).
8. Спеціальна фізична підготовка / Офіційний сайт Одеського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1FTU6xzl18cnv1wXZYtN9GKHUqWgs5WPH> (дата звернення: 20.03.2021).
9. Спеціальна фізична підготовка: програма навчальної дисципліни для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» із галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» / Офіційний сайт Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://www.lvduvs.edu.ua/metodychne-zabezpechennia#> (дата звернення: 20.03.2021).
10. Спеціальна фізична підготовка: програма навчальної дисципліни для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» із галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність». / Офіційний сайт Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://www.lvduvs.edu.ua/metodychne-zabezpechennia#> (дата звернення: 20.03.2021).

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Мердова Ольга Миколаївна

*завідувачка кафедри адміністративно-правових дисциплін
факультету №2 Донецького юридичного інституту МВС України,
кандидатка юридичних наук, доцентка*

Практична підготовка здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, (далі - ЗВО) є невід'ємною складовою освітнього процесу, яка дозволяє забезпечити набуття компетентностей та програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійними програмами. Організацій-